

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 351/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátkou JUDr. Gabrielou Strýčekovou, Coboriho 2, Nitra, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 7 C 3/2000 zo 4. októbra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 119/2011 z 10. novembra 2015, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len

„sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Gabrielou Strýčekovou, Coboriho 2, Nitra, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 3/2000 zo 4. októbra 2010 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 119/2011 z 10. novembra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu .

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola účastníčkou konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedeného okresným súdom pod sp. zn. 7 C 3/2000 v procesnom postavení odporkyne. Okresný súd rozhodol vo veci samej napadnutým rozsudkom zo 4. októbra 2010. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka i navrhovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom z 10. novembra 2015 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, odvolacie konanie o odvolaní navrhovateľa zastavil a rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania.

Sťažovateľka v sťažnosti podrobne opisuje skutkový stav veci a okrem iného uvádza:

„Navrhovateľ po vydaní potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu urobil úkony k tomu, aby čo najskôr bol ako vlastník prikázaných nehnuteľností - bytov č. 1 a č. 4 zapísaný do [REDAKOVANÉ] a vzhľadom k skoršej exekúcii vedenej proti navrhovateľovi [REDAKOVANÉ], súdnym exekútorom po sp. zn. EX 3027/2013 následne tieto účelovo zatažil exekučným záložným právom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vykonávajúcim exekúciu na návrh oprávnenej [REDAKOVANÉ], manželky navrhovateľa, [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. EX 760/2015.

Po vyhlásení Rozsudku KS na pojednávaní dňa 10. 11. 2015, ktorého sa zúčastnil [REDAKOVANÉ], právny zástupca navrhovateľa, ktorý je paradoxne zároveň právnym zástupcom oprávnenej [REDAKOVANÉ] v exekučnom konaní EX 760/2015, došlo dňa 04. 12. 2015 notárom [REDAKOVANÉ] k vydaniu notárskej zápisnice ako exekučného

titulu pre pohľadávku oprávnenej manželky navrhovateľa v sume 300.000,- €, ktorá ako oprávnená bez ďalšieho podala dňa 07. 12. 2015 na [REDAKOVANÉ], súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie.

Súdny exekútor [REDAKOVANÉ] ešte predtým, ako bolo vlastníctvo na povinného navrhovateľa zapísané do katastra nehnuteľností Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru, vydal už dňa 16. 02. 2016 Upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti (na 6-ty deň po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku), Upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie a dňa 24. 02. 2016 (bez uplynutia zákonnej 14-dňovej lehoty na podanie námietok) bol vydaný Exekučný príkaz súčasne s Upovedomením o čase a mieste oceňovania nehnuteľnosti, ktorý exekútor určil na deň 07. apríl 2016. V uvedený deň sa na miesto nehnuteľností dostavila znalkyňa, ktorá v súčasnosti už vyhotovuje znalecký posudok k predaju novonadobudnutého majetku navrhovateľom, ktorý sa takto účelovo a úmyselne zbavuje majetku a do dnešného dňa neuspokojil vôbec pohľadávku sťažovateľky, hoci bol právoplatným rozsudkom zaviazaný na vyrovnanie majetkového podielu v sume 28.563,15 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku...

Vykonateľný exekučný titul č. N 465/2015, Nz 50277/2015, NCRI 51224/2015 zo dňa 04. 12. 2015 vydaný [REDAKOVANÉ], notárom, ktorým sa ukladá povinnému [REDAKOVANÉ] zaplatiť pohľadávku vo výške 300.000,- € oprávnenému: [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] je účelovou exekúciou vykonávanou v prospech oprávnenej manželky [REDAKOVANÉ], ktorej vykonanie by malo pre sťažovateľku [REDAKOVANÉ] nezvratné dôsledky v podobe majetkovej ujmy ktorá by jej vznikla, pretože navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.“

Podľa názoru sťažovateľky:

„V odvolacom konaní došlo k zbytočným prieťahom, keď odvolací súd o odvolaní odporkyne proti rozsudku prvostupňového súdu zo dňa 04. 10. 2010 rozhodol po piatich (5) rokoch rozsudkom zo dňa 10. 11. 2015, pričom vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10. 02. 2016...

Odporkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím sa prvostupňový súd dopustil voči odporkyni zároveň odmietnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae), lebo jej znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré jej dáva Občiansky súdny poriadok a to

práva zúčastniť sa na pojednávaní, robiť na ňom prednesy, vysvetliť v odvolaní uvedené relevantné skutočnosti, vyjadriť sa k tvrdeniu protistrany a pod.

Rozsudky okresného a krajského súdu sú ústavne nekonformné a arbitrárne, právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonaným dokazovaním, skutkovými a právnymi zisteniami. Súd v konaní prihliadal iba na záujmy navrhovateľa, porušoval princíp rovnosti účastníkov podľa § 18 O. S. P., čo sa jednoznačne prejavilo aj pri vyporiadavaní BSM, preto na strane odporkyne existujú pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti súdnych rozhodnutí vydaných v prvostupňovom konaní sudkyňou [REDAKOVANÉ] a v odvolacom konaní senátom Krajského súdu v Bratislave, ktorému predsedá [REDAKOVANÉ].

Odporkyňa považuje rozhodnutie odvolacieho súdu zjavne neodôvodnené, popierajúce zmysel práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu, keďže odvolací súd sa v odvolacom konaní nevysporiadal so všetkými dôvodmi uvedenými odporkyňou v odvolaní a po 5 rokoch nekonania, bez nariadenia pojednávania, rozsudkom zo dňa 10. 11. 2015 potvrdil rozsudok I. stupňového súdu napriek tomu, že trpel viacerými vadami.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn.: 5 Co 119/2011-587 a Okresný súd Bratislava II v konaní pod sp. zn.: 7 C/3/2000-498 porušili základné práva sťažovateľky [REDAKOVANÉ] spočívajúce v ochrane jej vlastníckeho práva, práva na spravodlivé súdne konanie a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote tak ako sú tieto špecifikované v čl. II tejto ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd zrušuje právoplatný Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 10. 11. 2015, sp. zn.: 5 Co 119/2011-587, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10. 02. 2016 a vracia vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 330.000 € (slovom tristotridsaťtisíc euro), ktorú sumu je porušovateľ, Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa ust. § 11 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení spolu vo výške 303,16 € za 2 úkony právnej služby vrátane režijného paušálu (143,- € + 8,58 €/1 úkon právnej služby predstavujúci 1/6 výpočtového základu v r. 2016).“

Sťažovateľka sa tiež domáha, aby ústavný súd „... rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia- Rozsudku OS Bratislava II v spojení s rozsudkom KS v Bratislave, aby sa predišlo následnej reparácii a škode, ktorá by jej vznikla vykonaním exekúcie zapísanej v [REDAKOVANÉ] predajom majetku [REDAKOVANÉ]...“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej a o náhrade trov konania, ako i postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný

rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Zo sťažnosti, ako i zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti nebolo právoplatne rozhodnuté.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie (18. januára 2016) ešte predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych

prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že krajský súd rozhodol o odvolaní účastníkov konania rozsudkom sp. zn. 5 Co 119/2011 z 10. novembra 2015. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (10. apríla 2016) už krajský súd nemohol porušovať označené základné právo podľa ústavy, keďže o opravnom prostriedku rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016